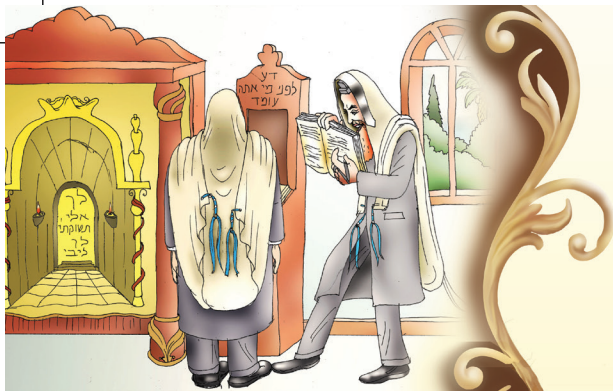

מתיקות השבת

י"ל ע"י ישיבת חיים של תורה - מובלתי פניה"ק ירושלים ת"ו | בראשות המאן רבי מנחם ברוך יאונע שליט"א המלמדו של מרן פוסק הדור בעל שבעת תלמי יתק"ל

◆ משיחותיו של מורינו ראש הישיבה שליט"א ◆

פרשת וישלח או פרשת ויתפלל?

"וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו" אמרו חז"ל (מובא ברש"י), שיעקב התפונן לשלשה דברים, לדורון, לתפלה ולמלחמה. והנה, הסדר המובא בפסוקים הוא קף: שמתחלה יעקב התפונן עם 'דורון', ששלח מלאכים למצוא חן בעיני עשו ולרמוז לו שבפגישתו עמו הוא יתן לו מתנות (רמב"ד), ולאחר מכן הוא התפונן 'למלחמה' וחקק את משפחתו לשני מתנות, ורק לאחר כל זאת הוא נעמד בתפלה לפני ה'.

וקשה לכאורה, הרי הדבר העקרי הוא התפלה, אם כן מדוע יעקב אבינו השאיר את התפלה לבסוף, היה ראוי לכאורה שיתחיל עם התפלה,

וכן פרשתינו היתה מתחילה בפסוקי התפלה

וזאתה: "ויתפלל יעקב ויאמר ה' אלוקי

אבי אברהם... הצילני נא" וכי, ויש

כך פתנו היה פרשת "ויתפלל

יעקב" כדגמת פרשת "ואתחנן"

שבה מדבר על משה רבנו שעמד

והתחנן לפני ה' להקנס לארץ?

בהקדם לך נתבונן כמה שפוציני

בפרשת ויירא אצל אברהם אבינו, שהקב"ה

נגלה אליו ויבא לבקרו, ומשראה את שלשת

האנשים הוא אמר לקב"ה כביכול להמיתו לו,

ורץ אל האנשים לבקש מהם לסעד אצלו, וגש

להבין מדוע אברהם אבינו עצר באמצע תפלתו

עם ה' ורץ לאורחים, הרי לכאורה אין דבר גדול

יותר מלשוחח עם הקב"ה בעצמו.

מתיקות קיום התפלה

אלא שאברהם אבינו הבין שהקב"ה זמן לו בכונה

תחלה את האורחים תוך כדי שהוא נגלה אליו, כדי

לנסות אותו האם הוא מבין מהו רצון ה' האמיתי,

ומיפיו שכל תכלית התפלה היא לקנות מידות

טובות וללכת בדרך הישר, שעל כך אנו מבקשים

בתפלתנו, שזוהי ללכת בדרך התורה הקדושה,

לכן הבין אברהם אבינו שרצון ה' האמיתי הוא לעצר

את דבקותו בה' ולגשת לקיים ולעסק במצות

גמילות חסדים והקנסת אורחים.

מתיקות הניסים

מתנבים לעיריית

כחה של תפילת הויתור

אל מערכת גליון 'מתיקות השבת', שלום וברכה, אשמח אם תוכלו לפרסם את המעשה הבא.

בסוף חודש תשרי (תשפ"ג) נסעתי לקבר רחל על מנת להתפלל על סבא שלי ששכב למעלה משבוע בבית החולים כשהוא מחסר הכרה, תוך כדי שהתפללתי על הציון, נגש אלי אברך ושאל אותי האם אוכל להשתתף אתו בקריאת כל ספר התהלים לרפואת קרוב משפחה שלו.

באותו רגע התעוררה בלבי חלוקת העצה, שכן לכאורה מדוע אתעסק בתפלה לרפואת אדם אחר בעוד שאני צריך לבקש רחמים על סבי? הראתי לרגע פנים של התלבטות. אבל חשבתי שבפעם הקב"ה מצפה ממני לעור לאחרים ולחשב על צרתם ודוקא זו יכולה להיות סבת ישועתו של סבי.

היה לי קשה מאד להפסיק מתפלתי על סבי, אבל משכתי את עצמי בכל מהסטרנד שעמדתי לצדו בתפלה והתעסקתי עם אותו יהודי לקבל ממנו את ההוראה איזה חלק בתהלים הוא מבקש שאני אקרא.

תוך כדי שקראתי את התהלים, התעורר בלבי צער, כי הרגשתי שקדם לכו, כשהתפללתי תפלות בשפה שלי על סבי, היו אלו תפלות שנבעו מעמק לבי, וכעת, בגלל הקשי שהיה לי מעצם הדבר שהפסקתי מהתפלה על סבי, לא הצלחתי לכוון באמירת התהלים וכעת תפילתי לא נובעת מלב.

תהיתי על כך בלבי, האם עשיתי טוב שהפסקתי מהתפלה האישית שלי ומהדבקות שהיתה לי בשעת התפלה, לטובת יהודי שבקש את עזרת.

כששימתי את אמירת התהלים, הרמתי

<< היסוד המעשה בעמוד ד'

הבטחה מתוקה

כאשר יעקב נעמד להתפלל, נאמר: "ויירא יעקב

מאד ויצר לו", ופרשו חז"ל (סנהדרין 68) שהיה

מתגרא שפוא יגלם החטא, וגש להבין מאיזה

חטא חשש יעקב? ועוד קשה, שהרי בהבטחת

ה' ליעקב: "והנה אנכי עמו ושמרתיו בכל אשר

תלך", משמע שה' ישמר עליו בכל מצב וגם אם

לפי דרגתו נראה לו שיתכן שתטא באיזה חטא

קטן, היה ראוי לו לסמוך על ההבטחה שה' ישמר

עליו? ובפשטות אפשר לומר שהוא לא חשש על

עצמו אלא חשש על לך, ושמא אחד מהם לא יזכה לעבר בשלום את המלחמה עם עשו, ולכן מראשו, הוא חצה את העם אשר אתו לשני מחנות.

עוד אפשר לברר, שבדאי יעקב לא התרא מעשו שבה לקראתו עם ארבע מאות איש, וכמו שאמר נכדו דוד מלבנו: "ה' אורי וישעי ממי אירא ה' מעוז חיי ממי אפקד... אם תחנה עלי מחנה לא יירא לבי אם תקום עלי מלחמה בזאת אני בוטח", אלא שהתרא שהתרא יעקב נסמך למלאכים ששלח לעשו על מנת לפיסו ומעצם כך היה מתרא, שמא יש בקרב טעות וחסא לפי רום דרגתו, כי הנה מובא במדרש (בר"ר ע"ה א), שהקב"ה אמר ליעקב: "עשו הנמשל ללבך היה מהלך לדרפו, ואתה שולח לו, "כח אמו עבדך יעקב"?! ועוד אמרו במדרש (מורבא בשעת זמנים), שמפניו שיעקב קרא אדון שמונה פעמים, נענשו בניו שקדם שמלך מלך מישראל, מלכו שמונה מלכים מעשו.

ובדאי שיעקב אבינו עשה את כל מעשיו לפי רצון ה' וכל בחסונו היה רק בה', וזה ששלח מלאכים לעשו כדי לפיסו וכן מה שחלק לו כבוד, בודאי

הכל היה ברצון ה', וכמו שרואים שחז"ל (תנחומא) למדו מהנהגה זו של יעקב שאמר לעשו שהוא עבדו, הנהגה למעשה, שיש לחלק כבוד למלאכות.

אלא שבכל זאת יעקב אבינו פענחנותו הגדולה חשש שמא לפי דרגתו היתה לו מחשבה קלה שבה אולי הוא נסמך חלילה על ההשתדלות הזאת שיעשה, שעל דה יצאל מידי עשיו, במקום לשים את כל מבטחו בה' לבד, כי אף על פי שיש לחלק כבוד למלאכות, אבל רצון ה' לעשות זאת תוך כדי שלבנו בוטח בה' בלבד ובלי לשים את מבטחנו במלאכות, וחשש שמא אז הסבה לקר שמו השמים עשו פא להלחם עמו ושמו אף יצליח להזיק לו (ע' פ' יקר), והאמת היא שיעקב לא חטא כלל, וכל בטחונו היה רק בה' לבדו.

אין שום כח אלא לבעל הכח

ויעקב חשש ש'שמא יגרם החטא', והחטא הינו המעשה הזה בעצמו. שחשש שמא בשעה שהצריך להחניף לרשע, הוא סמך בדיקות לפי דרגתו על ההשתדלות הזו שעל דה יצאל מידי עשו (ע' פ' יקר).

לכן מיד אחרי שיעקב שלח את השליחים לפיס את עשו, שזו היתה מידת ההשתדלות שלו, הוא עסק בתפלה ובחשבון נפש, כדי ללמדנו שההשתדלות שיעשה אין בה שום פח להועיל ושאינו סומך אלא על ה' שאילו הוא פונה כעת בתפלה.

ובתפלתו אמר לה': "קטנתי מכל חסדך", הינו שה' עשה לי חסדים רבים והביא לי צאן ובקר לרב, אבל אני חושש שמא השתמשתי בחסד ה' הזה להתפס עם עשו ולחשב שאצאל על ידי זה, ומאידך גיסא הוא אומר: "כי במקלי עברתי את הירדן תהו", הינו שבזמן שאליפז רדף אחריו להורגו בצווי עשו, ה' נתן לו את העצה לתת לו את כל רכושו ונשאר רק עם מקלו, ועל ידי כך נצלו תינו, ומכך יש צד להבין, שפנינו גם כן פאן ראוי לשלח לעשו מתנות, כדי להציל את נפש יעקב ובניו.

"כי ירא אנכי אתו פן יבוא והפני אם על בנים", פאן יעקב גלה את דעתו שהחשש שלו מעשו שרצה להורגו עומד, וקנין וזאת משום שאינו סומך על ההשתדלות שיעשה בשליחת המלאכים ובחלוקת בניו לשני מחנות, אלא הוא סומך רק על ה' לבדו.

מתיקות הנהגות הנוגדות

בפרשתנו אנו רואים, שמצד אחד יעקב פחד, כמו שכתוב: "ויירא יעקב מאד", וכן רואים שהוא נהג עם עשו ברכות והשתחווה לפניו שבע פעמים, ומאידך גיסא מבאר בפסוקים שהוא היה חזק והתכונן למלחמה עם עשו וכמו כן בשליחת המלאכים ששלח יעקב היו שני צדדים, שמצד אחד שלח מעומם מתנות לעשו, שאהיה דרך של רכות, ומאידך

אמרו במדרש (בר"ר ע"ה א) שהמלאכים נהגו עם עשו ביד קשה והפיו אותו ואת אנשיו, עד שהם אמרו שהוא אף של יעקב. ובמדות אלו הנוגדות זו את זו, התורה מלמדת אותנו שבמבואות ה' אדם צריך לסגל לעצמו את שני הצדדים, שמצד אחד יתנהג ברכות עם הנריות בביתו וכן בבית המדרש עם חבריו, ומאידך יהיה

קשה פארו נגד גני אדם הפולעיגים עליו ומסיתים אותו נגד רצון ה'. ודבר זה רמזו גם בכך שיעקב חלק את בניו לשני מחנות, שיש בכך ללמדנו דרך ה', שגם בעת מלחמה עם הרשעים, צריך לנקט ב'שתי' המדות הנוגדות ה'ז', מצד אחד לנקט בדרך נעם של 'דורון' ומצד שני לנקט בדרך 'מלחמה', כמו שמצינו (מורבא ט"ז) את

הרכות והחזק, מתי, ולמול מי?

בציור שבכותרת הגליון: אחד המתפללים בבית הקנסת רצה להיות שליח צבור. אלא שחברו לקח לו את העמוד ונעשה שליח צבור במקומו. אותו מתפלל לא ותר לו. אלא הוא נגש אליו ובעט ברגליו. תוך כדי שהוא מראה לו את ההלכה (ש"ע נ"ג ס"ד) שצריך לחזר אחר שליח צבור ירא שמים וסען ששליח צבור זה אינו ירא שמים.

מדוע ראוי היה לאותו מתפלל לומר למי שלח לו את העמוד להיות שליח צבור, אף על פי שזוהי משאלה רוחנית לזכות את הרבים בעיני אנשים וכי?

על כך במאמר: 'פרשת וישלח' או פרשת ויתפלל'.

בציור שלפנינו: יעקב אבינו מתנהג עם עשו ברכות ובדרך של נתינת 'דורון'. ומאידך הוא גם התכונן לקגישה אתו בדרך של מלחמה.

מה מלמדנו הנהגות סותרות אלו שנהג בהן יעקב?

על כך במאמר: 'מתיקות הנהגות הנוגדות'.

עצות מתוקות

ראוי לאבא לחנך את בנני וילמדם תורה בדרך נכונה, כדי שיאהבו את התורה וירדפוה, ויבנו שומר שלמה מלפניו: "חנך לצעור על פי ידרכו גם כי יזקין לא יסור ממנו", הנינו פשטתנו את הילד לתורה בדרך נעימה, שהיא "דרך" של הילד הערבה עליו, על ידי כך הוא לא יסור מדרך הישר והטוב גם עד זקנה ושיבה.

מתיקות שירחי

רבנו של עולם, תן בנו שכל לחנך את בנני לתורה ולמצוותיה בדרך נכונה, ונכונה אותנו ואת זרענו ונרע עד עולם ללכת כל ימי חיינו בדרך הישר והטוב ולא נתרחק ממך לעולמים, כדי שלא נבוש ולא נקלם בבואנו לפניך לאחר אריכות ימים ושנים, אלא נחיל חיי עולם בפניך בחיצי הצדיקים ונתענו מזיו שכינתך, אמן סלה.

של עשו, גור עליהם כליה, עמדי מרדכי נגדו בשתי המדות הללו, שמוצד אחד הוא נלחם במקומו ולא נכנע להשתחוות לו, ומאידך אומר לאסתר המלכה להחניף לאחשורוש ולהקנו, ללמדנו שבמלחמה ברשעים צריך את שתי הדרכים הללו ובראשם את התפלה, כמו שמרדכי עקל לפניו ה' וכן אסתר התפללה: "הצילה מחרב נפשי מניי קלב יחידתי, הושיעני מפי אריה...".

"מחזיק באזני קלב", יש לה את החכמה להחזיק באזני הפלב ואף על פי כן להציל ממנו.

מתיקות התועלת שבצרה

ועל דרך זו יתפרש גם מה שאמרנו חז"ל (מבא בדעה זמנים), 'לפי שקראו אדון, נעש, אמר לו הקב"ה: אני אמרתי 'ורב יעבד צעיר', ואתה קראתו אדון שמונה פעמים, תייר שימלכו שמונה מלכים מעשו קדם שימלוך מלך מישראל, והרי אנו רואים שבדאי יעקב לא חטא וכל מה שעשה ואמר היה לפי צונו ה', שהרי לבסוף עשו נכנע לפניו ולא הזיק לו, ומעצם כך שקרא יעקב לעשו אדון, למדנו חז"ל (תנחומא) הנהגה למעשה: 'למדה תורה דרך ארץ לחלק כבוד למלכות', ואם כן, מדוע הוא נענש על כך?

אלא אפשר לכאור זאת לפי האמור, שאכן יעקב ידע שהנהיפה כשעלצמה היא דבר רע, אלא שעשה זאת מצד ההכרח ובצרותו תפלה וחסדו נפש וגילו דעת שהנהיפה לא תועיל לו, אלא יצליח רק על ידי התפלה, ולכן קמדה כנגד מדה גם זרעו קבלו דבר רע שלפני שפלו מלך מישראל, מלכו שמונה מלכים מעשו, אבל יצאה מן התועלת כרבה, שעל ידי שמונת המלכים מעשו, העריכו את המלך ששם להם מישראל.

ואת שתי המדות של רכות וחזק הרמוזות בשני המחנות שנהג בהן יעקב, מצינו גם אצל מרדכי הצדיק, שפאשר המן הרשע שהיה מצוה עמלק זרעו

שתי הדרכים הללו אצל דוד מלפניו, שהיה מתעורר תולעת וישוב ברכות על הארץ ועוסק בתורה, וכשהיה יוצא למלחמה, היה מקשה עצמו בעץ ארז.

תורה מנצחת במלחמה

ובשנים שלאחר מכן, דוד היה שולח את יואב שר צבאו להלחם באויבים רחוקי יד, ובאותה שעה ישב דוד בבית המדרש ועסק בתורה כהרגלו ברכות ובהכנעה, והרפות הוא של דוד היתה מכרחת להיות בו בזמן שיואב עוסק במלחמה, ובלעדיה יואב לא היה מנצח במלחמה (סנהדרין טז, ברי לנו מקוה, שבכדי לנצח את הרשעים, צריך גם את דרך תורתו וגם את דרך המלחמה).

וכמוכן ישעקב למדן שהנשק העקרי במלחמה הוא התפלה, כמו ישעקב אמר: "אשר לקחתי מיד האמרי שחיבי ויבקותי" ותרוממו 'בצלוחי ובעותי', ואפשר למצוא לה רמז בפסוק: 'והיה המחנה הנשאר לפליטה', 'לפליטה' אותיות 'לתפלה' 'טי"ת ותי"ו מתחלפות], והינו שלמד את בנני שבכח התפלה הם יוכלו להשאר 'לפליטה'. וזהו למוד לדורות שהנשק העקרי שראוי לנו לנקוט נגד הרשעים, הוא להתפלל ולהקנע לפניו ה', כדי שיושיענו מידם.

ולפי זה יתבאר דברי המדרש קו: 'עשו הנמשל לכלב מהלך לדרוך ואתה שולח לו, כה אמר עבדך יעקב: [בניחוחתך], הנינו שהקב"ה מושב את יעקב על כך שאותו להמיעט בכבודו, כדי להחניף לעשו הנמשל לכלב, והקב"ה שבח את יעקב ואמר עליו,

מתיקות חלוקת הזמנים

ולמצא את ה' בתוך הלמוד, כמו שמצינו שפאשר רבקה הלכה לבית המדרש, נאמר: 'ותלה לדרש את ה'", 'שלושן זו מלמדת אותנו שביית המדרש הוא מקום שמגלים בו את ה' דרך עסק התורה. וזלגלות את ה' הנינו לזלות את החסידים שה' עושה עמנו בכל עת ורגע, שפשמגלים זאת, חשים בכל עת את קרבת ה' וטובו אלינו, וכן לזלות את ה', הנינו לזלות את מדינות הטובות של ה' ולהשתדל ללכת גם אנו בדרךיו.

ואימת בתנא דבי אליהו, שכל מי שיושב ושונה, הקב"ה יושב ושונה כנגדו, ויש לבאר את הלשון 'יושב כנגדו' שבאותו תחום בתורה שבו אדם עוסק - הקב"ה 'מישב' לו את הדעת באותו תחום, ויגון שבזמן שאדם לומד גמרא, הקב"ה יושב כנגדו ונותן לו חכמה להבין את הסגיות העמוקות שבש"ס, ובעת שאדם לומד הלכה, הקב"ה יושב כנגדו ונותן לו סיעתא דשמיא לכון לאמתה של תורה אליבא דהלכתא, ובעת שאדם מתבונן ב'חובות הלכות' ועוסק בדניי זיקיון עם יראת גזולה שרצונו להציל מלהזיק לשום אדם ושה' יצילו שלא יזקק - הקב"ה יושב כנגדו ונותן לו דעת להזמר מלהזיק ומלהזקק.

היקר, אלא ישאיר לבניו בעצמם את התפקיד לך אג בעצמם.

דאג לעצמך תחלה!

פי על כך אמר ריש לקיש: 'ועזבו לאחרים חילם' (יבין טז, חילם פרושו כחם, שאהי טעות שאדם משקיע את כל חילו וכחו למען בנניו, בעוד שהם יכולים לך אג בעצמם, אלא אפשר להשקיע מעט זמן גם עבור פרנסתם של ילדיהם, באפן שישאיר לו זמן נכבד לעסק בכל יום בתורה ובלמוד המצוות המעשיות ובלמוד המצוות של 'חובות הלכות',

ועל השעות הללו שבהן הוא עוסק ברוחניות, ראוי לעשות אפילו מסירות נפש ויהיה מוכן לנתר על רוחו ממון בכדי שלא להפסיד את העבודת ה' של אותו שעות, ועל כך אפשר לבאר את דברי חז"ל: 'אם אין תורה, אין קמח', שאם אדם לא מוסר נפש - שאינו מוסר את נפשו בהמית והתאונתית להרבות לו ממון למען עסק התורה ועבודת ה', אזי גם 'אין קמח' - שאינו רואה ברכה בפרנסתו.

לדרש את ה' בלמוד

ובזמן שהוא עוסק בתורה, עליו להפיר את ה',

דנו הפוסקים לגבי הצדקה, כמה חלקים יתיר ללבאים לקחת לעצמם ויש בקר כמה דעות בפוסקים, ובספר 'משפט וצדקה' (פרק ה' עה"ה ד), כתב בשם גדולים, שהנבאי יכול לטול עד פחות מחצי ממה שנקב לצדקה.

ומה אנו למדים כמה יוכל האדם לעסק בענייני פרנסתו, פי האדם עומד כל היום בצווי לאסף לו פרנסה נצחית לחיי עולם הבא, נבאי שתפקידו לאסף צדקה עבור הנזקקים, ויכול להשתמש עד פחות מחצי מזמנו עבור פרנסתו הגשמית שהיא פרנסה עראית וחולפת, פשם שלגבאי הצדקה יתיר לקחת פחות מחצי ממה שאסף לצדקה, ויהיה של מטרותו בהשתדלותו להשיג ממנו, תורה כדי שייכל לעבד את ה'.

ואדם שעוסק לפרנסת ביתו, עליו לחלק את זמנו לשני מחנות ולהזהר שלא לשקע בעסק הפרנסה ולזנח ח"ו את העסק העקרי של תורה ועבודת ה', ששבשילו ירדנו לעולם הזה, וישפיל להבין שאין צורך שיתאמץ לצבד הון רב, אלא ישתדל להשיג ממנו כפי צרכו בלבד, ואם אינו מצליח בקלות להשיג ממנו כדי להשיגו כירושה לבניו, לא יבזבז עבורו את זמנו

משענת מתוקה

של עצמו, שהוא בטיח וקמח רק על ה', אצו"ונקה המפה", אותו חבר שבנה אותו, יוכל לרשם מן הנקיות במדות, כשיראה את מעלתו של חברו שנתבנה על ידו, שאינו חושש מה יאמרו הבריות ובוטח בה', "רק שבתו יתן", שעדיו המפה - המבנה את חברו יחביב בדיון שמים על 'שבת' - על הזמנים שהמבנה נחלש על ידי כך מעבודת ה' והשפית את שמחת לבו ומשפחתו, ורפא ירפא", הקב"ה ירפא את המבנה משברון לבו.

על כל פנים, על האדם לערוך חשבון נפש על המשענות שיש לו בחייו, כגון פרנסה, אשה, ילדים, בית וחבר טוב וכדומה, וכיון את נפשו להיות איתו וחיובו באמונה בה' ובאבתו יתברך, גם אם לפרק זמן יחסרו לו משענות אלו, ובכך נמצא שהוא מחליט לשלט על פרנסתו ולא שפרנסתו תשלט עליו.

ויגדיל את עצמו שלא להיות תלוי בכל כחו במשענותיו, כגון על ידי שאם החברותא לא הגיע בזמן לסדר הלימוד, או שלא מצא את הספר שהוא רגיל ללמוד בו, יתעלה מעל מיחסור המשענת הזו ויחוס ספר אחר ויסדר לעצמו חברותא אחר או בליט ברירה ללמוד לבדו, וכן ללמוד להסתדר גם כשהוא לבדו בבית וממתיין לאשתו וילדיה.

המשענות אלא על ה' יתברך והמשענות ההכרחית על המשענות המשענות מתבררת רק באופן שלא נשען עליהן בכל הכח ולא נהיה תלויים בהן ואם הן ימנעו מהאדם לפרק זמן, הוא ישאר עומד על עומדו ולא יפול ברוחו וזאת על ידי שאיבה את ה' באהבה שאינה תלויה בדבר, שפרושו שאם בטל הדבר ונחסרת ממנו המשענת המשענות, לא בטלה אהבה, אלא הוא ממשיך לאהב את ה'.

ולפי דברינו אפסר לבאר בדרך דרש את הפסוק: "וכי יריבו אנשים והכה איש את רעהו באבן או באגרוף", הפאה גם יכולה להיות ללא מכה ממשית וכגון שני בחורים שמתקוטטים זה עם זה ואחד משתמש בשבט פיו לביאת את חברו, שהבזיון גם הוא בגדר הפאה, שהרי הוא הפאה הנפש, והתורה אומרת: "ולא ימות ונפל למשכב", על המבנה לדעת שבזכותו הבזיונות שהוא סבל מחברו, הוא נצל ממות ומנפילה למשכב.

לשלט על הפרנסה

"אם יקום והתהלך בחוץ על משענתו", באשר הבחור שהתבנה מתהלך בחוץ והוא חזק בנפשו עד שאינו צריך להשען על אחרים ואינו חושש ממה שאמרו עליו הבריות, אלא יש לו 'משענת'

לכל אדם ישנן משענות רבות שעליהן הוא נשען בימי חייו, כגון: הוריו, אחיו, אשתו, ילדיו, חבריו, פרנסתו, ביתו, מאכלים וכדומה, שכל אלו הם דברים שאדם צריך להם ונשען עליהם, ואדם שיראה לו נוגעת ללב, נזהר שלא להשען לגמרי על המשענות המשענות, אלא להשען על הקב"ה שהביא לו את המשענות הללו והן תלויות בכל עת רק בדיון יתברך, וכן הוא אוהב את ה' על המשענות המשענות שנתן לו להעזר בהן בימי חייו. אכל הקב"ה ה' דורש מאתנו שנאהב אותו באהבה שאינה תלויה בדבר, ועל כן, לפעמים הקב"ה מנסה את האדם ומיוגע ממנו חלק מהמשענות הללו לזמן מה, ובזמן הזה הוא נבחן האם 'עודנו מחזיק בתמותו' לאהב את ה' אף על פי שפעת חסר לו את המשענות שזקקתה מן.

לסמך רק על 'סומך נופלים'

ידבר זה נרמז בהלכות תפלה שכתב מרן השלקו ערוך (אורח סי' צ), 'יש להזהר שלא לסמוך עצמו לעבוד או לחברו בשעת תפלה', וכתב המשנה ברורה (סי' סג), שאם סומך במקצת, באופן שאם ינטל אותו דבר שעליו הוא נשען - לא יפול, וזאת. שכל נרמז שאין להסמוך על המשענות

בקבלה הטובה.

הבנתי מן כשכשבים לקבר של רחל אמנו ומבקשים מה' ישועה, ישנה מתכנת מצלחת לישועה: להתפלל 'תפלה של ותור', שהיא תפלה שבה נקבל עלינו לותר ולעזר לאחרים, כדרכה של רחל אמנו היתרנית הגדולה...

ברוך ה', סבי יצא מחליו, אלא שעדיו יש לו חלשה גדולה, אבקש מהצבור להתפלל עליו לרפואה שלמה ויהי רצון שנוקה תמיד לבשר ולהתבשר רק בשורות טובות.

שמו לתפלה: הרב חיים שלמה בן שרה פרידא, בתוך שאר חולי ישראל. י"ש כח.

א. ש. אשדוד

של רחל אמנו ואמרת: רבנו של עולם אני מודה לך שזכית אותי ללכת בדרכי אברהם אבינו שהפסקתי את תפילתי שנבעה מלבי כדי לעזור ליהודי, אבל למעשה עשיתי זאת שלא מרצון, אז עכשיו אני מקבל עלי להתחזק יותר במדת החסד גם כשקשה לי ויהי רצון שהקבלה הזאת תעמד לרפואתו השלימה של סבי.

מיד כשסיימתי את תפילתי, הגיע הזמן לחזר לאוטובוס, חזרתי לביתי ולמחרת בבקר קבלתי טלפון מאבי שיחיה שבשר לי כי מצבו של סבי השתפר פלאים, שאלתי מיד: ממת מצבו השתפר ואבי אמר לי את השעה שבה נהג האוטובוס הודיע לחזר לאוטובוס, שכאמור בדיק אז סימתי את תפילתי שהיתה מתבטלת

את עיני והבחנתי בספר 'מתיקות התורה' על חמשת בראשית שיצא על ידי המכון שלכם, פתחתי אותו לעיון קצר ונפתח לי בפרשת וירא, שם מצאתי דברים נפלאים קלוריו לעינים.

היה מבאר שם, שרואים בפרשה שכאשר הקב"ה בשר את אברהם אבינו בזמן חליו, הוא עזב את דבקו בה' שבביל לגמול חסד עם הבריות ולא חשש שיש בכך זילותא כלפי שמיא חלילה, כי הוא הבין שהיה רצונו האמתי של הקב"ה.

הדברים האירו את עיני ונגשתי שוב לציונה

קשר נצחי

מובא בגמרא, שגידל ישו לו געגועים לאביו, מביאים לו חוט של נעלו הימנית של אביו לאחזה ביד שמואלו, ויש לבאר, שהאבא טומן בכך מוסר לבנו, שלא ישען עליו בכל כחו, עד שלא יוכל להתקיים בלעדיו, אלא יזכר שהוא קשור לבורא עולם בכל עת, גם כשאביו לא נמצא לידו.

חידים מתוקים

א. מדוע יעקב השתמש בכח התפלה שהיא אוניברסלית, רק אחרי שעסק בדורו והקנה למלחמה? ב. "וירא יעקב מאד ויצר לו", ממה פחד יעקב? ג. מה הן שתי המדות הנוגדות שמציני אצל יעקב ומתי עליו להשתמש בהן? ד. איזה לקח מתוק יש לנו לעבודת ה' יתברך מן מנבאי